

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

14 juni 2000

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU, NATUURBEHOUD EN RUIMTELIJKE ORDENING

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Van Baelen tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de uitvoeringsbesluiten van het MAP-2 bis

Vraag om uitleg van de heer Jacky Maes tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de ophaling van PMD-afval

Vraag om uitleg van de heer Jos Bex tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de BTW-verlaging op duurzame producten

Vraag om uitleg van de heer Jos Bex tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de afbakening van de gewenste Natuurlijke Structuur

Vraag om uitleg van de heer Joachim Coens tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de gratis spoorkrant

Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening

Woensdag 14 juni 2000

VOORZITTER : De heer Jacques Timmermans

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 09.31 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Van Baelen tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de uitvoeringsbesluiten van het MAP-2 bis

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Baelen tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de uitvoeringsbesluiten van het MAP-2 bis.

De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, het decreet MAP-2 bis voorziet in een overgangsbepaling waarbij de land- en tuinbouwers voor 1 juli 2000 een aangifte kunnen doen om te bewijzen dat ze de decretale normen beter vervullen dan noodzakelijk vereist. Naar verluidt zouden de uitvoeringsbesluiten de prioriteit van de minister niet wegdragen, zoals trouwens door het kabinet van de minister op de stuurgroep 'Mestproblematiek Vlaanderen' werd meegedeeld. 1 juli komt evenwel met rasse schreden dichterbij.

De uitvoeringsbesluiten voor onder meer de nutriëntenbalans en de bodembalans moeten nog worden geschreven. Daarna moeten ze nog voor principiële en definitieve goedkeuring naar de Vlaamse regering, met andere woorden na het doorlopen van een omslachtige procedure.

Aan de landbouwers worden terecht een aantal verplichtingen opgelegd. Ik denk daarbij bijvoorbeeld aan de nutriëntenhalte en de vijf nieuwe registers. Daartegenover staan evenwel ook de rechten voor de landbouwers die het beter willen doen, maar helaas ontbreken nog steeds de desbetreffende uitvoeringsbesluiten. Daarom wil ik de minister

vragen wanneer in de uitvoeringsbesluiten betreffende MAP-2 bis voorzien wordt, meer bepaald voor de landbouwers die het beter doen dan door het decreet wordt geëist.

De voorzitter : De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : Mijnheer de voorzitter, ik had de minister in dit verband nog enkele bijkomende vragen willen stellen. Hoeveel uitvoeringsbesluiten moeten er worden uitgevaardigd ? Hoe verloopt het overleg met de Europese Commissie ? Is er reeds een uitspraak over de conformiteit van MAP-2 bis met de Europese nitratenrichtlijn ? Hoe ver staat het met de vergoedingen uit het verleden ? Is er al verder nieuws over het vergoedingssysteem, zoals voorzien in MAP-2 bis ? En hoe ver staan de onderhandelingen dienaangaande ?

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer Matthijs, helaas heb ik de lijst niet bij van de al dan niet prioritaire uitvoeringsbesluiten.

Bij de inwerkingtreding van MAP-2 bis bestond onze strategie uit het opstellen van een prioriteitenlijst en het zo snel mogelijk uitvaardigen van een aantal uitvoeringsbesluiten, iets wat ondertussen ook gebeurd is. Die uitvoeringsbesluiten slaan onder meer op de nutriëntenhalte, de verhoogde bemesting in geval van meerdere teelten, het langaafstandtransport, de kwetsbare zones en het algemeen besluit dat allerlei zaken regelt in verband met mesttransport en dies meer. Die zaken kregen absolute prioriteit en zijn ondertussen helemaal afgehandeld. Onze eerstvolgende prioriteit is het besluit inzake de nutriëntenbalansen, meer bepaald de uitscheidingsbalans.

Daarvoor is reeds begin juni een vergadering gehouden op mijn kabinet met alle organisaties die

Dua

bij de uitscheidingsbalans zijn betrokken : de Mestbank, de landbouworganisaties, studie bureaus, Bemefa, de zelfmengers, enzovoort. Morgen komt de stuurgroep 'Vlaamse mestproblematiek' samen rond het thema 'uitscheidingsbalans'. Aan de leden van deze stuurgroep werd ondertussen het voorontwerp van besluit overgemaakt en het is de bedoeling dat daar te bespreken. Tevens is aan de leden van de stuurgroep gevraagd of zij op deze vergadering deskundigen uit de veevoedersector of de professoren van de TWUN, de Technische Werkgroep Uitscheidingsnormen, willen horen. Deze laatsten hebben de wetenschappelijke onderbouwing gegeven voor de uitscheidingsnormen en een mogelijke basis gelegd voor de uitscheidingsbalans.

Zodra het advies van de stuurgroep – hopelijk eind deze week – rond is, zal dit besluit worden voorgelegd aan de Vlaamse regering waarna hoogdringend advies wordt gevraagd aan de Raad van State om vervolgens eind juni het besluit ter definitieve goedkeuring voor te leggen aan de Vlaamse regering en te publiceren in het Belgisch Staatsblad. Ik ben er mij van bewust dat deze timing bijzonder krap is, maar er was geen andere mogelijkheid.

Uiteraard zijn er nog andere uitvoeringsbesluiten in verband met de andere nutriëntenbalansen, met name de bodembalans en de bedrijfsbalans. Die zijn iets minder dringend en worden tegen het najaar verwacht. Het is immers pas vanaf 2001 dat er werkelijk incentives worden ingebouwd in MAP-2 als deze balansen, en in het bijzonder de bodembalans, worden gebruikt voor een oordeelkundige bemesting.

In tegenstelling tot wat u in de schriftelijke neerslag van uw vraag vermeld, moet dit niet meer worden voorgelegd aan de SERV of de MINA-raad. De enige adviesprocedure is die bij de stuurgroep Mest, die nu samenkomt.

De heer Matthijs vroeg welke uitvoeringsbesluiten nog moeten worden uitgevaardigd. De besluiten die ik nu heb opgenoemd, zijn echt nodig voor de goede werking van MAP-2. Er moeten nog andere aspecten worden geregeld, zoals de MBO met betrekking tot de bodembalans en de bedrijfsbalans. Die zijn echter minder prioritair. Over de MBO plegen we op het einde van de maand overleg met de landbouworganisaties.

We zijn nog steeds bezig met het opstellen, op een diplomatische manier, van een omstandige nota voor de Europese Commissie, om te bewijzen dat

MAP-2 bis conform de nitraatrichtlijn is. We proberen dat aan te tonen. Ik deel u dat mee zonder verdere details.

De kwestie van de vergoedingen in MAP-2 evolueert vrij gunstig. We hebben nu voor het programma voor plattelandsontwikkeling bijna wekelijks een vergadering met de ambtenaren van de Europese Commissie. We hebben een vergoedingensysteem uitgedokterd waarmee de ambtenaren voorlopig kunnen leven. Dat betekent echter nog niet dat de Europese Commissie er haar fiat over zal geven. We kunnen pas definitief het vergoedingensysteem van MAP-2 vastleggen als we officieel vernemen dat de Europese Commissie ermee akkoord gaat. De zaak evolueert vrij gunstig, maar het zal een ander vergoedingensysteem zijn dan dat van MAP-1.

Het probleem van de vergoedingen in MAP-1 zit nog steeds vast. De filosofie van Europa is dat ze, zolang MAP-2 niet echt conform de nitraatrichtlijn is, ze geen beslissing willen nemen over de vergoedingen in MAP-1. Daarom proberen we nu zeer voorzichtig Europa ervan te overtuigen dat MAP-2 in overeenstemming is met de nitraatrichtlijn. Als blijkt dat dit niet wordt aanvaard, zijn er andere – vrij drastische – mogelijkheden om toch te proberen die vergoedingen uit te betalen. Dat vereist echter een belangrijke politieke ingreep op Europees niveau. Dat kan ik zelf niet doen, dat moet worden overgelaten aan regeringscommissaris Willockx en premier Verhofstadt. Dat is dan onze laatste uitweg.

Dat zijn de verschillende mogelijkheden. Ik kan u alleen verzekeren dat we al het mogelijke doen. Ik vrees echter dat we ingrijpende middelen zullen moeten inzetten om deze zaak in orde te krijgen.

De voorzitter : De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Mijnheer de voorzitter, zoals bij al mijn vragen aan minister Dua, blijkt dat de data gerespecteerd worden, zij het soms op het randje.

Minister Vera Dua : Mijnheer Van Baelen, ik zou zelfs meer durven zeggen. Ik ga altijd in op uw kritiek, en wijzig dan alles. (*Gelach*)

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jacky Maes tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de ophaling van PMD-afval

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Maes tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de ophaling van PMD-afval.

De heer Maes heeft het woord.

De heer Jacky Maes : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, overal in Vlaanderen, ook in deze commissie, horen we geregeld klachten over het ophalen van het PMD-afval. In alle gemeenten zijn er problemen, en niemand is echt tevreden. De enige die wel tevreden is, blijkt Fost-Plus te zijn.

In haar verslag van 1999 kunnen we lezen dat ze bijzonder tevreden is over de behaalde resultaten. Ze voldoet aan de normen van recyclage die opgelegd zijn door artikel 3 paragraaf 2 van het samenwerkingsakkoord van 30 mei 1996 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval. Deze richtlijn bepaalt dat tegen 2001 ten minste 50 percent en ten hoogste 65 percent van het gewicht van verpakkingen moet worden teruggenomen. Met deze terugwinning wordt ook het verbranden met energierecuperatie bedoeld. Tegen medio 2001 wordt ook ten minste 25 en ten hoogste 45 percent van het gewicht van alle verpakkingen gerecycleerd, met een minimum van 15 percent van het gewicht van elk verpakkingsmateriaal.

Fost-Plus kraait echter te vroeg victorie. Het behalen van de recyclagedoelstelling volstaat niet om te voldoen aan alle doelstellingen van het samenwerkingsakkoord. Inderdaad, als we de bepalingen van artikel 3 paragraaf 1 grondig doornemen, moeten we vaststellen dat Fost-Plus niet automatisch voldoet aan deze voorwaarden. Artikel 3 paragraaf 1 bepaalt : 'Het samenwerkingsakkoord is van toepassing op alle verpakkingsafval van verzend-, verzamel-, en verkoopverpakkingen, en heeft tot doel, ten eerste het voorkomen en het verminderen van de productie of van de schadelijkheid van verpakkingsafval, ten tweede het waarborgen dat het aandeel van herbruikbare verpakkingen voor dezelfde goederen die in de handel zijn gebracht, niet vermindert in vergelijking met het voorgaande jaar, en het waarborgen dat het totale gewicht van de eenmalige verpakkingen voor dezelfde goederen die in de handel zijn gebracht, vermindert in vergelijking met het voorgaande jaar.' Daarna volgt nog een aantal artikelen.

We weten niet of deze doelstellingen, die verschenen zijn in het Belgisch Staatsblad van 5 maart 1997, werden behaald. Fost-Plus kunnen we niet verplichten om deze gegevens te verstrekken, maar artikel 17 paragraaf 1 van hetzelfde samenwerkingsakkoord stipuleert duidelijk dat de verpakkingsverantwoordelijken, of de rechtspersonen aan wie die taak is toevertrouwd, deze gegevens moeten melden aan de interregionale verpakkingscommissie. De gegevens moeten ons duidelijk maken of de doelstellingen, vermeld in artikel 3 paragraaf 1, wel werden gehaald. Dit moet ons inzicht verschaffen in het eventuele behaalde succes van de genomen preventiemaatregelen volgens artikel 4 van het samenwerkingsakkoord.

Mevrouw de minister, beschikt u over gegevens waaruit blijkt of de verpakkingssector de bepalingen van artikel 3 paragraaf 1 nakomt ? Worden of werden die gecontroleerd ?

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, ik deel de bezorgdheid van de heer Maes inzake de preventiedoelstelling volledig. Ook voor mij is dat het belangrijkste. De vraag rijst natuurlijk of het kader waarbinnen we werken – zelfs het samenwerkingsakkoord – voldoende krachtig is om die preventie af te dwingen bij de betrokkenen.

Dit akkoord bevat inderdaad die drie formuleringen, die ook verwijzen naar preventie, maar het gaat hier over doelstellingen van het akkoord, niet over verplichtingen die worden opgelegd aan Fost-Plus of de industrie. Wel wordt de verplichting opgelegd aan de bedrijven om driejaarlijks een algemeen preventieplan op te stellen. Ook moet er jaarlijks een evaluatie van dat preventieplan worden ingediend. Het eerste preventieplan moest worden ingediend door de bedrijven in 1998. Het volgende moet worden ingediend tegen 5 maart 2001.

Het preventieplan van 1998 leverde wel enkele waardevolle resultaten op inzake preventie, maar algemeen gezien kan dit veel beter. Tegen 2001 zal het instrument van het algemeen preventieplan in elk geval moeten worden aangevuld en scherper gesteld. Dat is een taak van de Interregionale Verpakkingscommissie. De IVC is nu reeds belast met het toezicht op de verplichtingen van het samenwerkingsakkoord. Met de IVC werd afgesproken dat dit orgaan concrete stappen zal zetten om die bijsturing door te voeren en meer nadruk te leggen op de preventiemaatregelen, wat dan tot uiting moet komen in dat nieuwe preventieplan.

Dua

Er is ook sprake van een informatieplicht : men is verplicht informatie te geven aan de IVC. Daaruit kunnen relevante gegevens worden gehaald. De individuele bedrijven doen jaarlijks aangifte van de eenmalige verpakkingen die ze op de markt brengen. Hieruit kan voor elk individueel bedrijf worden afgeleid of het meer of minder eenmalige verpakkingen op de markt brengt. Inzake herbruikbare verpakkingen werden in het verleden op verschillende manieren gegevens verzameld. Dat gebeurde meestal via de beroepsfederaties. Vanaf 2001 zullen deze gegevens meer systematisch via de erkende organismen bij de individuele bedrijven worden ingezameld. Zo kan de IVC nagaan in welke mate de bedrijven voldoen aan hun verplichting. Het is de bedoeling dat dit in de toekomst meer gestructureerd verloopt. Op dit ogenblik heeft de IVC wel al een goed beeld van wat wordt ingezameld, maar nog onvoldoende van wat daadwerkelijk wordt gerecycleerd. Dat is min of meer het verhaal van Fost-Plus. Men is kampioen in het inzamelen, maar dan is het de vraag wat daarmee gebeurt. Bovendien is het niet omdat men goed inzamelt dat men aan goed afvalbeheer doet. Die nuance is soms moeilijk duidelijk te maken aan de industrie.

We hebben de opdracht gegeven om veel meer de nadruk te leggen op die recyclagegegevens, zodat we dus ook een goed beeld krijgen van wat er daadwerkelijk wordt gerecycleerd. Daarmee is het uiteindelijk de bedoeling te komen tot het doel geformuleerd in artikel 1, namelijk de vermindering van het in gebruik brengen van niet-herbruikbare verpakkingen. Ondertussen beschik ik ook over de cijfers inzake de hoeveelheden eenmalige huishoudelijke verpakking die op de markt worden gebracht en die we dus willen reduceren. Vergelijken we de cijfers van 1997 met die van 1998, dan blijkt dat in 1998 in totaal meer eenmalige huishoudelijke verpakkingen op de markt werden gebracht dan in 1997. Wat de huishoudelijke verpakkingen betreft steeg het totale aanbod aan afval dus, terwijl inzake verpakkingen van bedrijven het aanbod daalde.

Toch moeten we de nodige reserves aan de dag leggen ten opzichte van de cijfers van 1997 : toen is de inventarisatie en de inzameling immers niet zo goed verlopen als in 1998. Zeker wat het bedrijfsmatige afval betreft baseerde men zich op schattingen. Er wordt nu dus een forse vermindering vastgesteld, maar dit resultaat is niet zo spectaculair : de cijfers van 1997 waren immers niet zo goed. Maar uw kritiek, mijnheer Maes, is deels terecht :

de echte preventieboodschap die in dit systeem zit is duidelijk nog niet voldoende overgekomen bij de industrie.

Daarrond draait ook de discussie die ik nu met Fost-Plus, maar ook elders voer. Dit heeft immers ook repercussies op het federale vlak, waar er sprake is van ecotaksen. Fost-Plus is uiteindelijk ontstaan om die ecotaksen te vermijden. Samen met het federale niveau moeten we nagaan hoe we daarmee moeten omgaan. Men kan het systeem van de ecotaksen nog meer gebruiken als stok achter de deur. In elk geval is het mijn bedoeling om de afspraken met Fost-Plus bij te sturen richting preventie. Mijnheer Maes, ik zal u deze gedetailleerde cijfers laten bezorgen.

De voorzitter : De heer Maes heeft het woord.

De heer Jacky Maes : Mijnheer de voorzitter, ik ben tevreden met het antwoord. Ik stel vast dat de minister mijn bekommernis deelt en het hoerage-roep van Fost-Plus relativeert. Dat is immers nodig.

Ik wil ook nog aandacht vragen voor het probleem van de omhaling van PMD-afval. Ik begrijp wel dat het groen punt als logo wordt gebruikt in heel Europa, maar dit logo voldoet echt niet. De omhaling van het PMD-afval is een voortdurende bron van ergernis. Daar moet iets aan worden gedaan. Fost-Plus moet nagaan hoe dat beter kan dan in het verleden. Het is immers ongehoord hoe mensen op het verkeerde been worden gezet : er worden pv's opgemaakt, zakken blijven liggen enzovoort.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos Bex tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de BTW-verlaging op duurzame producten

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Bex tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de BTW-verlaging op duurzame producten.

De heer Bex heeft het woord.

De heer Jos Bex : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, naar aanleiding van het federale plan 'Duurzame ontwikkeling' heb ik er reeds op gewezen dat er op verscheidene domei-

Bex

nen een bevoegdheidsoverschrijding was. Dit is een slechte zaak voor een duurzaam beleid. Ik heb dan ook een concrete vraag in verband met voorstellen die worden gericht aan de federale minister van Leefmilieu inzake het invoeren van een ecolabel. Er zijn eveneens pleidooien en voorstellen om dit ecolabel, gekoppeld aan BTW-voordelen, ook te verbinden met sociale producten zoals de zogenaamde schone kleren.

Ik besef dat dit een federale bevoegdheid is. De beslissing op dat niveau heeft toch een vrij grote impact op het beleid dat men in Vlaanderen tracht te voeren. Mevrouw de minister, heeft de Vlaamse overheid enige inspraak bij de definitie van de milieuvriendelijke producten die eventueel in aanmerking komen voor een BTW-verlaging? Hoe kan het eventuele hergebruik van bepaalde producten worden gestimuleerd op basis van een eventueel BTW-voordeel? Denkt men het ecolabel toe te kennen aan producten waarop geen stiegeld wordt geheven? Indien dat het geval zou zijn, is dat tegenstrijdig met de bedoeling. Wordt het ecolabel ook uitgebreid naar producten uit de biolandbouw? Zult u dan de niet-biolandbouwproducten die op een verantwoorde manier worden gemaakt een vergelijkbaar label verstrekken?

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, het klopt dat dit een bijna uitsluitend federale materie is. Er is wel een zeer strakke link met het Europees niveau. De federale overheid doet dan ook niet wat ze wil.

De bevoegdheid inzake productnormen berust bij het federale ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu. Administratief wordt deze aangelegenheid behandeld door de dienst Productnormen van de Federale Diensten voor het Leefmilieu. Deze dienst is onder meer belast met de implementatie op Belgisch niveau van de Europese verordening 880/92 inzake een communautair systeem voor de toekenning van milieukeuren. Er bestaat ook een Belgisch comité voor het toekennen van het Europese milieukeurmerk. In dit comité beschikt het Vlaams Gewest over één vertegenwoordiger en één plaatsvervanger.

Door het comité voor het toekennen van het Europees milieukeurmerk, ook Ecolabelcomité genaamd, werd een schrijven gericht aan de federale minister van Leefmilieu Aelvoet, met de suggestie binnen de federale regering aan te dringen op een

verlaging van de BTW-voet voor producten die het Europees ecolabel hebben bekomen. Daarover staan trouwens enkele bepalingen in het regeerakkoord. Het comité wil daardoor een stimulans geven aan de bedrijven om milieuvriendelijke producten, die beantwoorden aan op Europees niveau vastgelegde criteria, op de markt te brengen en zo het milieubewust gedrag van de consument te bevorderen.

De bepaling van het BTW-tarief van de op de Belgische markt gebrachte goederen behoort tot de bevoegdheden van de federale minister van Financiën, de heer Reynders. Momenteel is er overleg met hem en minister Aelvoet over de BTW-problematiek.

Ik sta positief tegenover de BTW-verlaging voor duurzame producten. We hebben reeds een aantal initiatieven genomen. Mijn mogelijkheden zijn uiteraard zeer beperkt. Ik heb verscheidene brieven geschreven naar minister Reynders en we hebben er mondeling bij hem op aangedrongen om de BTW voor goederen die door de kringloopcentra worden verkocht terug te brengen van 21 naar 6 percent.

De erkenningen voor kringloopcentra gebeuren door de OVAM op basis van Vlarea. Die erkenningen zou men als basis kunnen gebruiken om een verlaging van het BTW-tarief tot 6 percent te verlenen voor de producten die de kringloopwinkels opnieuw verkopen met het oog op hergebruik. Dit zou een goede zaak zijn. De federale overheid zou hierdoor in synergie werken met het gewest. Beide initiatieven zouden elkaar kunnen ondersteunen. Ik heb ook reeds een brief geschreven om aan te dringen op de verlaging van de BTW op het gebruik van katoenen luiers. Voorlopig hebben we daar nog geen antwoord op gehad. Minister Reynders onderzoekt de zaak. Ook vanuit de sector van de melkventers is een vraag gekomen om een aangepast BTW-tarief te bekomen. De BTW-verlaging voor milieuvriendelijke producten is een zeer goede methode die door de federale overheid wordt onderzocht. Wij geven stimuli om dit te doen. Ik ben ervan overtuigd dat er vooruitgang zal worden geboekt.

Het Europese milieukeurmerk, ook wel Ecolabel genaamd, kan slechts worden toegekend aan een bepaalde productgroep nadat, door een beschikking van de commissie en in overleg met de lidstaten, de criteria zijn vastgelegd waaraan deze producten moeten voldoen. Men moet dus een studie maken per productgroep om in aanmerking te komen voor toekenning van het Europees milieukeurmerk.

Dua

kenmerk of ecolabel. Voorbeelden van productgroepen waarvoor dit milieukekenmerk of ecolabel reeds kan worden bekomen zijn onder meer wasmiddelen, lampen, textielproducten, wasmachines, koelkasten, vaatwassers, bodemverbeteraars, matrassen, verf en vernis voor binnenshuis, personal computers, schoeisel, enzovoort. Men is daar zeer gedetailleerd mee bezig. Het is niet juist dat minister Aelvoet zomaar een ecolabel kan toekennen; dat wordt op het Europese niveau uitgedokterd.

Op dit ogenblik worden in de handel allerlei labels gebruikt. Sommige zijn zelfs door de fabrikant zelf aangebracht. Dat zijn geen officiële ecolabels. Dat leidt er wel toe dat de consument in verwarring wordt gebracht. De invoering of erkenning van specifieke milieulabels door de overheid kan gebeuren na grondig overleg met de sector. Ik denk dan bijvoorbeeld aan de biogarantie voor de biolandbouw. Men mag aan deze milieulabels enkel bepaalde voordelen – bijvoorbeeld van financiële aard – verbinden als deze labels door onafhankelijke derden worden toegekend. Er moet een sluitend controlesysteem worden ingevoerd.

De term ecolabel heeft een heel specifieke betekenis. In België is enkel het Europese milieukeursysteem in voege. Het gaat om een systeem waaraan fabrikanten van bepaalde productklassen vrijwillig kunnen deelnemen. Als hun product voldoet aan de Europese criteria, dan kunnen zij na het indienen van een dossier een dergelijk label krijgen. Er is dus geen directe band tussen een ecolabel en het label voor statiegeldverpakkingen. Wel is het zo dat in de door de Europese Commissie opgestelde milieucriteria soms verpakkingsrelevante criteria zijn opgenomen. In principe kan elke lidstaat via de bevoegde Europese comités zijn stem laten horen bij het opstellen van criteria voor nieuwe producten of voor het actualiseren van reeds bestaande criteria. Via dit forum kan dus door België speciale aandacht worden gevraagd voor herbruikbare verpakkingen. Voor België zijn twee vertegenwoordigers van het federale ministerie van Leefmilieu actief in dit comité. Via de indirecte weg – via de federale overheid – kunnen we onze wensen kenbaar maken. In dat verband verloopt de communicatie trouwens goed.

De voorzitter : De heer Bex heeft het woord.

De heer Jos Bex : In de laatste zin van haar uitvoerig antwoord heeft de minister geantwoord op mijn laatste overblijvende vraag – tenzij ze het over een ander comité heeft. Komt het comité waarin we

één vertegenwoordiger hebben frequent bijeen? Wordt dat goed opgevolgd? Weet men welke voorstellen er worden besproken? Ik kan aannemen dat de belangrijkste communicatie verloopt tussen minister Aelvoet en u. Maar kunt u ook eigen accenten leggen, op basis van uw eigen beleid? Dat is de essentie van mijn vraag.

Minister Vera Dua : De vertegenwoordiger is iemand van Aminor. Een federale ambtenaar heeft me al uiteengezet dat dit comité vrij goed werkt. Dat is misschien geen objectieve bron. Ik stel voor dat we de verslagen van de jongste vergaderingen eens opvragen, zodat het parlement kan nagaan welke impact we hebben. Ik kan daar nu geen objectief oordeel over vellen. Men zegt me dat men 'goed' werkt.

De heer Jos Bex : Er wordt in vele protocollen voorzien in overleg. Maar eigenlijk komt daar soms weinig van, en zijn daarover weinig verslagen beschikbaar. Ook in andere dossiers stelt men dat vast: ook minister Stevaert heb ik daarover al vragen gesteld. Ik denk dat we dat beter in het oog moeten houden, en moeten proberen om meer accenten te leggen. Ik vind uw voorstel dus zeer goed.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos Bex tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de afbakening van de gewenste Natuurlijke Structuur

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Bex tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de afbakening van de gewenste Natuurlijke Structuur.

De heer Bex heeft het woord.

De heer Jos Bex : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, ik zal het kort houden. De heer Van Baelen heeft hier gezegd dat de minister vrij goed de gemaakte afspraken in verband met de data respecteert. Ik neem aan dat dit juist is. Maar voor de afbakening van de Natuurlijke Structuur was juni 2000 als datum gekozen. Ik heb de indruk dat dit streefdoel niet zal worden gehaald. Bovendien is er een specifiek probleem met Vlaams-Brabant. We hebben de indruk dat deze provincie als laatste aan bod zal komen. Het even-

Bex

wicht zal er worden verstoord. U weet hoe groot de druk is op de grond in Vlaams-Brabant.

We stellen ons dus vragen. Hoe ver staat het met de afbakening? Verloopt de afbakening van de natuurlijke en agrarische structuren gelijklopend? Wanneer mogen we resultaten verwachten?

De voorzitter : De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : De getrapte structuur van de toepassing van het RSV is goedgekeurd. Ik stel vast dat de provincies en gemeenten niet allemaal even ver staan met de opmaak van hun provinciale structuurplannen. De ene gemeente werkt daaraan, de andere moet er nog mee starten. In de bindende bepalingen van het RSV is de totstandkoming van een goede ruimtebalans opgenomen. Om dat te bereiken zijn echter een betere coördinatie en betere afspraken nodig.

Op het terrein is er een veelvoud aan initiatieven van zeer uiteenlopende aard. Vooral vanuit de provincies zou dit toch iets gestructureerder moeten kunnen verlopen. Alleen op die manier kunnen we tot het goede eindresultaat komen zoals dat wordt voorgesteld in de bindende bepalingen van het RSV. Mevrouw de minister, samen met de minister van Ruimtelijke Ordening moet u proberen een aantal richtlijnen op te stellen zodat men tot een goede eindbalans kan komen.

De voorzitter : Mevrouw Vertriest heeft het woord.

Mevrouw Isabel Vertriest : Ik wil aansluiten bij wat de heer Matthijs zegt. Het provinciaal structuurplan van Oost-Vlaanderen ligt voor. Daarin wordt de natuur inderdaad stiefmoederlijk bedeed. Ik ga ervan uit dat die afbakening er komt, maar ik heb dan wel de volgende vraag. Als die afbakening er eenmaal is, op welke manier zal dan de implementatie gebeuren? Die afbakening is een kaart, deze keer hopelijk met legende. De Groene Hoofdstructuur was immers een kaart zonder legende. Op welke manier zal dit dus verder worden geïmplementeerd in die provinciale structuurplannen? Hoe zal men daarnaast ook de aansluiting maken met het decreet op het natuurbehoud?

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zal eerst wat uitleg geven over het verloop en de timing van dit alles. Ik heb al mijn administraties de opdracht gegeven om samen tegen eind

juni een voorstel uit te werken voor een gewenste natuur- en bosstructuur. Deze afbakening gebeurt op basis van cartografische voorstellingen van de biologisch waardevolle natuur- en bosgebieden.

Mijnheer Bex, ik zie niet goed in waarom de provincie Vlaams-Brabant daarin stiefmoederlijk behandeld zou worden. Er bestaan ondertussen voor elke provincie verschillende overlays. Die worden nu binnen de projectgroep Afbakening tussen de sectoren Bos en Natuur verder verfijnd, gecorrigeerd en eventueel aangevuld met terreincontroles. Het is dus niet zo dat er per provincie wordt gewerkt. Het gaat over geheel Vlaanderen. Van alle provincies komt nu het materiaal binnen.

Het is de bedoeling om gebiedsfiches op te stellen, waarbij er een indeling wordt gemaakt in drie zones: hoofdfunctie natuur, verwevingsfunctie en verbindingsfunctie. Deze structuur zal uiteindelijk aan de basis moeten liggen voor de engagementen van het RSV. Het gaat dan om de 38.000 hectare bijkomend natuurgebied – groene gewestplanwijzigingen – en de 10.000 hectare extra bosuitbreiding. Ondertussen zijn er wel al een aantal gewestplanwijzigingen doorgevoerd. Bijgevolg moeten we daar al een paar duizend hectare van aftrekken.

Uw vraag had vooral betrekking op de timing. Ik blijf bij mijn standpunt: mijn administratie moet me tegen eind juni de zaken overhandigen. Tegen september van dit jaar zullen de schetskaarten voor natuur en bos zeker af zijn. Ze kunnen dan getoetst worden aan de gewenste agrarische structuur. Op dat moment zal dus de confrontatie kunnen gebeuren tussen de natuurlijke structuur en de agrarische structuur.

Wat die gewenste agrarische structuur betreft, heeft de afdeling Land reeds in maart 1998 een voorstel van concrete afbakening en differentiatie van de agrarische gebieden in Vlaanderen afgeleverd. Dat was op schaal 1/25.000. Dat is een zeer goed document. Daarbij werd voor het Vlaams Gewest 768.604 hectare afgebakend als agrarisch gebied, waarvan 41.894 hectare gedifferentieerd werd als natuurverwevingsgebied en 37.564 hectare als bouwvrije agrarische zone. Ten opzichte van de 750.000 hectare agrarisch gebied van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen betekent dat een verschil van 18.604 hectare. Dat zal dus bij manier van spreken moeten verdwijnen. Voor het verwevingsgebied zal er nog 28.106 hectare moeten bijkomen.

Dat is dus het positieve, en meteen ook de uitdaging. We hebben al een zeer degelijk document

Dua

voor het aspect landbouw. In juni zal er een eerste resultaat zijn en in september zal er dan ook een soortgelijk document zijn voor de natuurlijke structuur. Als men dan over beide beschikt, zal er uiteraard een afweging moeten plaatsvinden.

De afdeling Land heeft ook een landbouwtypeeringskaart voor Vlaanderen opgesteld. Daarop wordt ook rekening gehouden met sociaal-economische zaken. Op die manier kan men op een bijna wetenschappelijke wijze afwegingen maken. Ik hoop dat er ook voor de natuurlijke structuur genoeg wetenschappelijke onderbouwing zal zijn om dat te kunnen doen.

Een eerste oefening inzake de gewenste natuur- en bosstructuur zal dus klaar zijn tegen eind juni. Tegen september zal dan de afweging kunnen starten tussen de verschillende structuren. Dat zal echter geen gemakkelijke oefening zijn omdat er ook een uitgebreide maatschappelijke toetsing moet gebeuren. In tegenstelling tot wat bij de Groene Hoofdstructuur gebeurd is, zijn we niet van plan om dit zomaar over de hoofden van de mensen heen te beslissen.

Uiteraard hebben de interpellanten wel gelijk met betrekking tot het volgende punt. Als de zaken ondertussen op het lokale niveau echt vorm krijgen, moeten we inderdaad de vraag stellen of we de natuurlijke structuur al niet zouden communiceren met de provinciale overheden en de gemeenten, zodat ze dat als basis kunnen gebruiken voor hun invulling op plaatselijk niveau. Dit is zeker het overwegen waard. Hoe dan ook zal er dan aan de betrokkenen zeer duidelijk gecommuniceerd moeten worden wat de bedoeling is en wat het eindresultaat zal zijn na de maatschappelijke toetsing. Op dat moment zal er immers beslist worden over de definitieve vorm van die natuurlijke structuur.

Ik hou me in elk geval aan de afspraken van het RSV. Elke sector kent de cijfers, maar hoopt toch dat zo veel mogelijk van zijn wensen in vervulling gaan. Doordat wij ons aan de afspraken houden, zullen voor bepaalde plaatsen moeilijke beslissingen genomen worden.

De voorzitter : De heer Bex heeft het woord.

De heer Jos Bex : Mevrouw de minister, u bent uiteraard bedankt voor de uitvoerige toelichting. U vroeg zich af waarom ik het specifiek over Vlaams-Brabant had. Niet enkel uw agrarische en natuurlijke structuren moeten worden afgebakend, maar

ook de woon- en industriegebieden. Met alle studies terzake schiet men het minst snel op in Vlaams-Brabant.

Nadat overall een balans wordt opgemaakt en prioriteiten worden bepaald, zal een eindafrekening worden opgesteld. Ik vrees dat die eindafrekening met name in Vlaams-Brabant zal gebeuren. De zware druk die er heerst voor meer woon- en industriegebieden, zou in het nadeel van de agrarische gebieden en de natuurlijke structuur kunnen uitdraaien. Ik heb terzake geen afdoend antwoord gekregen. Ik kan evenmin opmaken in hoeverre er een samenspel is tussen de afbakeningen waarvoor minister Van Mechelen bevoegd is en die waarvoor u instaat. Toch was er beloofd dat beide op elkaar zouden worden afgestemd en dat de zaak goed zou worden gecoördineerd.

Minister Vera Dua : Mijnheer Bex, u hebt gelijk, ik geef toe dat het heel moeilijk is om vanuit mijn bevoegdheid te controleren hoever minister Van Mechelen staat. Ondertussen maakt ook de economische sector een analyse. Minister Van Mechelen is dus op gelijkaardige wijze bezig. Het is van belang dat beide analyses zo snel mogelijk met elkaar worden geconfronteerd. Dat kan echter ten vroegste in september. Ik moet er immers eerst voor zorgen dat de natuurlijke structuur op poten staat. Pas daarna kan die worden vergeleken met de wensen uit andere sectoren.

Mijnheer Bex, u mag gerust zijn : Vlaams-Brabant wordt op dezelfde manier behandeld als de rest van Vlaanderen. Wij werken niet per provincie.

De natuurlijk structuur is ook om een andere reden belangrijk. Ik heb de natuurlijke structuur immers ook nodig voor de afbakening van VEN en IVON. Dit valt een beetje buiten het RSV, maar iedereen is vragende partij voor een snelle afbakening zodat het decreet Natuurbehoud zo goed mogelijk kan worden geïmplementeerd in de VEN-gebieden. In september zal duidelijk zijn waar we staan. We zullen dan een eerste reeks gebieden vastleggen als VEN-gebieden. Over die gebieden zal uiteraard geen discussie bestaan. De rest zal blijken uit de toetsingsprocedure die nog moet worden doorlopen. Hoe vlugger het decreet Natuurbehoud kan worden uitgevoerd, hoe beter.

De voorzitter : De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : Mevrouw Vertriest had het over een richtinggevend voorstel van de provincie. Ook andere gremia zijn bezig met deze zaak en

Matthijs

hebben ideeën. Ik vind het vervelend dat nodeloos onrust wordt gewekt.

Minister Vera Dua : Het beheersen van de onrust valt onder de bevoegdheden van minister Van Mechelen. Ik ijver voor mijn zaak en voor de open ruimte.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Joachim Coens tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de gratis spookkrant

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Coens tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de gratis spookkrant.

De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Mevrouw de minister, begin januari ondervroeg ik u al eens over dit tweevoudig onderwerp : de overvloed aan papier en de beheersing van het papierafval in onze samenleving. Toen stond dit probleem in de kijker omwille van de gratis zondagskrant bij de bakker en de aankondiging van de gratis treinkrant. U antwoordde me dat u over onvolledige informatie beschikte en dat overleg met de NMBS nodig was.

Nu zijn we reeds in de maand juni. Het is een van de laatste mogelijkheden om u nog vóór september over deze aangelegenheid te ondervragen, want onze zomerslaap staat voor de deur. (*Gelach*)

Ik zou graag vernemen of er al schot in de zaak is. De papierbergen en -stromen en de beheersing ervan bezorgen me immers kopzorgen. Volgens de laatst beschikbare informatie wordt in september gestart met het uitdelen van de gratis spookkrant in 210 stations. U vertelde dat met de NMBS zou worden onderhandeld over de mogelijke selectieve papierinzameling.

Ik vroeg u ook onder welke MBO deze zaak zou vallen. Volgens de terugnameplicht van Vlarela valt ze onder twee MBO's. De nieuwe treinkrant zou eveneens vallen onder de lopende MBO met de uitgevers van periodieke pers.

Ook de wijze van vergoeding zou ter discussie worden gesteld. Eerst was immers alleen sprake van gratis advertentieruimte. U zou het ook hebben over de invulling en bijsturing ervan en over het eventueel opnieuw invullen van de MBO's.

We hebben reeds een gratis zondagskrant en nu ook een gratis spookkrant. Andere publicaties zullen wellicht volgen. We moeten ons bijgevolg ook vragen stellen over het recyclagepercentage. Dat wordt nu berekend aan de hand van het op de markt brengen van publicaties en de gescheiden inzameling door de huishoudens. Vermits vele treinkranten vermoedelijk in de stations zullen achterblijven en dit afval als bedrijfsafval wordt gecatalogeerd, dreigt een onevenwicht te ontstaan in de berekening van het recyclagepercentage.

Daarom wil ik de minister de volgende vragen stellen.

Beschikt u over cijfers aangaande de productie van papierafval door publicaties in de voorbije vijf jaar ? Plant u initiatieven om de productie van dit soort afval terug te dringen ?

Werd over de verspreiding van de gratis treinkrant reeds overleg gepleegd met de uitgevers en de NMBS ? Zo ja, werden daarbij garanties verstrekt inzake de gescheiden inzameling of zal dit in de stations op één grote hoop terecht komen ? Wie draagt daarvoor de verantwoordelijkheid ?

Op welke wijze zal in de berekening van het recyclingpercentage rekening worden gehouden met het papierafval dat achterblijft in het bedrijfsafval van de NMBS ?

Plant u een wijziging van het vergoedingensysteem van de lopende MBO's inzake papier ?

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : In het kader van de twee papierafval-MBO's zijn uitgevers van dagbladen, weekbladen, maandbladen, tijdschriften en periodieken, gratis regionale pers en gratis publicaties, telefoon- en faxgidsen, reclaimedrukwerk en ander drukwerk verplicht om voor 1 april van elk jaar onder meer de cijfers met betrekking tot de totale hoeveelheid en het totale gewicht van de in het voorgaande jaar in het Vlaamse Gewest in gebruik gebrachte publicaties, ter beschikking van OVAM te stellen. In 1998 werden er voor 215.995 ton publicaties op de Vlaamse markt gebracht waarop de aanvaardingsplicht van toepassing was. Dit tonnage is echter een onderschatting, vermits een aantal uit-

Dua

gevers, de zogenaamde 'free riders', nog niet voldoen aan de bepalingen van de aanvaardingsplicht. Op dit ogenblik werkt OVAM programma's uit om deze overblijvende free riders op te sporen. Als de verschillende federaties hiervoor hun volle medewerking verlenen, zal OVAM nog sterker staan om dit probleem aan te pakken. Voor 1999 kan het tonnage echter nog niet berekend worden omdat OVAM nog niet beschikt over alle gegevens en omdat zij de binnengekregen gegevens nog aan het verwerken is.

Voor 1998 was de verplichting om de cijfers aan OVAM mee te delen nog niet van kracht. OVAM beschikt voor deze periode enkel over inzamelgegevens. De gegevens over het ingezamelde papier maken geen onderscheid tussen papierafval afkomstig van huishoudens en papierafval afkomstig van bedrijven. Bedrijven mogen namelijk hun papierafval dat afkomstig is van publicaties, meegeven met de gemeentelijke diensten. Deze fractie wordt immers gelijkgesteld met huishoudelijke afvalstoffen. Tevens wordt er bij de inzamelgegevens geen onderscheid gemaakt tussen publicaties en verpakingsafval, omslagen, enzovoort. Er zijn in het verleden wel een aantal sorteeranalyses gebeurd, maar op een te kleine schaal om representatief te zijn.

Dit jaar is er een grote en representatieve sorteeranalyse gepland in samenwerking met de IVC, de Interregionale Verpakingscommissie. Het doel is de samenstelling van het papierafval duidelijk in beeld te brengen.

In de MBO's zijn preventiemaatregelen opgenomen om de productie van papierafval, afkomstig van bepaalde types publicaties, te reduceren. Deze preventiemaatregelen zijn onderhevig aan een evaluatie naar het Vlaams Parlement toe. Momenteel sta ik echter vrij kritisch ten aanzien van de opgenomen preventiemaatregelen. De evaluatie zal meer klaarheid brengen over hun doeltreffendheid en eventueel aanleiding geven tot aanpassingen.

Wat uw tweede vraag betreft, kan ik het volgende antwoorden. Er is al overleg geweest met de NMBS omtrent het driemaandelijkse krantje Railissimo. Hieruit is gebleken dat deze publicatie sedert eind 1999 niet meer verschenen is. Ook over de selectieve inzameling van papierafval in stations en het reinigen van de treinen werd overleg opgestart. Definitieve afspraken zijn er nog niet, maar de bedoeling is uiteraard om een passende regeling uit te werken.

In antwoord op uw derde vraag worden de sectoriële recyclagevoeten berekend door de selectief ingezamelde en gerecycleerde papierafvalfractie te vergelijken met de totale hoeveelheid op de markt gebrachte publicaties. Niet-selectief ingezameld papier wordt enkel in rekening gebracht aan de productiezijde en zal dus de recyclagevoet naar beneden trekken. Er dient in dit verband op gewezen te worden dat de aanvaardingsplicht via de MBO's is ingevuld en voor al haar leden gezamenlijk moet worden geëvalueerd. Als de uitgever van de spoorkrant niet onder de MBO valt, moet hij een apart afvalbeheersplan opmaken. In dit laatste geval kan meer individueel naar de resultaten worden gekeken. Hoe meer restafval de NMBS heeft, hoe meer het haar zal kosten. Ze heeft er dus alle belang bij het restafval te beperken.

Wat tot slot uw vierde vraag betreft, kan ik u mededelen dat de papierafval-MBO's opgestart zijn in 1998 en onderhevig zijn aan een evaluatie door het Vlaams Parlement. Afhankelijk van deze evaluatie zal het vergoedingensysteem al dan niet worden aangepast. Ook hier zal de evaluatie mij moeten overtuigen, want momenteel heb ik de indruk dat de huidige financiering niet aan de eisen voldoet. Anderzijds is een MBO een overeenkomst. Dat betekent dat er verschillende partijen zijn, en dat men ook voor een bijsturing tot een akkoord moet komen. We kunnen natuurlijk ook het systeem van de MBO's verlaten, en een aantal dingen wettelijk aan de sectoren opleggen, bijvoorbeeld de aanvaardingsplicht. In het uiterste geval kan en moet dat ook gebeuren, maar we zijn bijvoorbeeld momenteel – hopelijk – in de eindfase van de MBO over wit- en bruingoed. Dat sleept al een drietal jaren aan.

Het is niet gemakkelijk om iedereen zover te krijgen als we met ons beleid zouden willen. Het gaat immers om een overeenkomst, die door de verschillende partijen ondertekend moet worden. In elk geval heb ik bedenkingen bij bepaalde inhoudelijke aspecten. Uit de evaluatie zal blijken waar we moeten bijsturen en in hoeverre de sector bereid is om verdere stappen te zetten.

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik dank u voor dit antwoord. Ik ben het ermee eens dat een MBO maar een MBO is. Die is echter niet voor altijd afgesloten. Sommige gelden voor drie jaar, andere voor vijf. Er is ook voorzien in een evaluatie en een opzegtermijn van drie maanden. Het is dus zeker herzienbaar, en ik heb uit het laatste deel van uw uiteen-

Coens

zetting ook begrepen dat u van mening bent dat het moet worden herzien. Dat is voor mij een belangrijke conclusie. Ik hoop dat de evaluatie niet te lang op zich laat wachten.

U zei ook dat er al een eerste gesprek was, maar nog geen definitieve afspraak over de selectieve inzameling in de stations. We hebben nog heel de zomer om definitieve afspraken te maken voor de start in september. Intussen wil ik alvast sterk aandringen op de selectieve inzameling en op een herziening van de MBO's.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Misschien is het inderdaad nuttig om te proberen met de NMBS tot een apart afvalbeheersplan te komen. Zo zal de NMBS ook verplicht worden om een veel performanter systeem uit te werken, in plaats van het te verdrinken in de aanpak van de publicaties.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 10.30 uur.*
